

Ерекше білімді қажет ететін оқушылардың ата-аналарына кеңес

Ата-анаға кеңес

Үй тапсырмасын орындау барысында төмендегі шарттарды сақтау қажет:

1. Егер де баланың дені сау, тамақтандырылған, ұстамды болған жағдайда ғана үй тапсырмасын орындауы қажет.

2 Үй тапсырмалары жүйелі түрде, күнделікті, логопедтің ұсынғаны бойынша орындалып отыруы қажет.

3 Міндетті түрде баланың тапсырмаларды орындау үшін кішкене айнамен жабдықталған (баланың тапсырмаларды орындау барысында өзін өзі бақылау үшін) орны болуы қажет, сондай –ақ артикуляциялық жаттығуларды орындау үшін қағаз майлықтары, түрлі түсті қарындаштар болуы тиіс т.б.

4 Тапсырмаларды бала өзі орындауы тиіс, ата-ана тек қана тапсырмалардың дұрыстығын бақылайды және керек жерде түзетулеріне болады.

5 Егер де бала тапсырмаларды орындау барысында шаршап қалса, оған демалуға мүмкіндік беру керек. Егер бала орындамағысы келсе, онда кейін бірақ міндетті орындалуы тиіс.

6 Егер де бала тапсырмаларды орындай алмай отырса, оны еш уақытта балағаттауға болмайды, алдында алған білімдерін жоғалтпау үшін өз күштері мен мүмкіндіктеріне сендіру үшін мақұлдаңыз, келесі тапсырманы орындатыңыз.

7 .Балаңызды жиірек мақтаңыз, өз күштеріндегі сенімділігін қалыптастырыңыз, жетістік ахуалын құрыңыз.

Адамның денсаулығы, денесінің дамуы мен ойлау қызметі оның дұрыс демалуына тікелей байланысты.Мысалы, сол және оң мұрын қуыстарымен арнайы тыныс алу жаттығулары мидың жұмыс істеуін жақсартады. Шыныққан тыныс алу бұлшық еттері адамның қаншылықты жұмысқа шыдамдылығын анықтайды, ағзаның суық тию аурулары және басқа ауруларға қарсы тұру қабілетін жақсартады. Дұрыс тыныс алу үшін тыныс алу бұлшық еттерін басқара білу қажет және әрдайым оны дамытып отыру керек.

Бірақ, мектеп жасына дейінгі балалардың тыныс алу бұлшық еттері әлсіз, сондықтан оларға арнайы тыныс алу жаттығулары жасалған. Нүктелі уқалау – өз ағзаға көмектесудің ең қарапайым түрі. Нүктелі уқалау жаттығулары балаларды өз денсаулығына қамқор болуға үйретеді және суық тиіп аурудың алдын алады. (СЛАИД –өзін- өзі уқалау)

1. Екі алақанды қосып, оларды қызғанша ысу.

2. Сілтеуіш саусақтармен мұрын қуысы жанындағы нүктелерді басу.

3. Сол жақ мұрын қуысымен ішке дем аламыз (оң жақ мұрын қуысын сілтеуіш саусақпен жауып тұрамыз), оң жақ мұрын қуысымен демді сыртқа шығармыз

(сол жақ мұрын қуысын жауып тұрамыз).

4. Мұрын қуыстарымен ішке дем аламыз, ақырын ауыз арқылы сыртқа дем шығарамыз.

Ата-аналарға арналған кеңес. Тіл кемістігі бар балалардың қолдың ұсақ моторикасын дамыту әдістері мен тәсілдері.

Баланың тілі мектепке дейінгі кезеңде қалыптасады. Бұл кезеңде ағзаның барлық бөліктері және жүйелері қарқынды дамып, баланың қалыпты дене және ой дамуына қажетті қозғалыстағы таным іскерлігі қалыптасады. Соңғы кезде балалар арасында сөйлеу тілінің бұзылуы жиі кездесетін құбылысқа айналып барады.

Сөйлеу тілі бұзылған баланың белсенді қозғалуына жетіспеушіліктер, соның ішінде саусақтың ұсақ моторикаларында ауытқушылықтар байқалады.

Мектепке дейінгі кезеңде қолдың ұсақ моторикасы мен қимыл-қозғалыстарын дамыту жұмыстары маңызды болып табылады. Адамның бас миындағы тілдің моторлы орталықтары жақын орналасқан. Сондықтан ұсақ қол моторикасын дамыта отырып, адамның ішкі ағзасына ықпал етеміз. Баланың сөйлеу тілін жетілдіруде саусақтарды жаттықтыра отырып бас миының жұмыс істеу қабілетіне күшті ықпал етеміз.

Балалардың тіл дамуы саусақтың қозғалуына байланысты, баланың жасына сай болу керек, баланың тіл дамуы жіңішке қол арқылы дамиды. Ұсақ моторикасы баланың дамуына, оқуына өте маңызды. Мектепке дейінгі мекемеде, жазу емес, жазуға дайындықтың маңызы зор. Қол моторикасын арттыруға арналған ойындар мен жаттығулар баланың тілінің дамуына да әсерін тигізеді. Тіл дамыту жұмысы қол арқылы жүру тиіс.

Саусақ жаттығулары қарапайымнан күрделіге қарай ойысады. Егер оларды жинақтасақ: қолға арналған гимнастика, саусақ гимнастикасы, саусақ ойындары мен жаттығулары, массаждар. Саусақ гимнастикасын күн сайын 3-5 минуттан жеке және топпен өткізуге болады. Егер бала қимылдарды өз бетімен орындауға қиналса, онда ол жаттығуды жеке сабаққа қалдырып, пысықтауға болады. Жаттығу нәтижесінде бала саусақ қимылдарын өз бетімен және жеңіл орындайды. Ойын қимылдары әрдайым қызықты да тартымды болуы шарт, баланы мезі қылмауы керек.

Баланың ақыл-ойын, танымдығын саусақтар арқылы дамытуға болатындығын біздің ата-бабаларымыз білген. Қазақтың фольклорында, салт-дәстүрінде бекер саусақ ойындарға көп көңіл бөлінбеген. Кең таралған «Қуыр-қуыр-қуырмаш» - деген санау өлеңі.

Саусақтарын шынықтыру арқылы баланың тек қимылын ғана арттырмай, оның ой қабілеттігін, қиял, ес процестерін де дамытуға болады. Оларды тақпақ, жаңылтпаш, жұмбақтармен бірге жүргізген жағдайда баланың қызығушылығы, сөйлеу процестері дамиды.

Саусақ ойындарын ойнатарда алдымен балаларға үй жануарлар қандай көмектесетіндігі, олар қай жерде тұратындығы туралы айтып беру керек. Содан кейін, үй жануарларды қол арқылы көрсетуге болады.

Кез келген тапсырманы оның қызығушылығын тудыратын ойын түрінде ұсынған дұрыс, және туындайтын жағымды эмоционалдық жағдай жұмыс жасау қабілетінің жақсаруына, психикалық тонусының жоғарулауына әсерін тигізеді. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған әрбір сабақты қолдың білезігі мен саусақтарына өзіндік массаж жасаудың бөлшектерінен бастау керек.

Массаж пассивті гимнастиканың түрі болып табылады. Оның ықпалымен тері рецепторлары мен бұлшық еттерінде бас ми қыртысна жететін импульстер пайда болады.

Өзіндік массаж қолдың білезіктерін босату, сипалаумен басталып, аяқталады:

-қол білезігінің сыртқы жағына өзіндік массаж.

-алақанға өзіндік массаж.

-қол саусақтарына өзіндік массаж.

Бір сабақта 5-6 жаттығу орындалуы қажет. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту бойыша жаттығулардың барлық кешенің шартты түрде үш құрылымға бөлуге болады:

1. Саусақтарға гимнастика. Саусақтарға арналған ойындар – бұл саусақтардың көмегі арқылы қандай да бір ұйқастырылған тарихты, тақпақтарды, ертегілерді сахналау. Жаттығулар әртүрлі деңгейде жүргізілуі мүмкін: еліктеуі, сөздік нұсқауы бойынша.

2. Әртүрлі заттарды пайдалану арқылы қолдың білезіктері мен саусақтарына арналған жаттығулар ұсынылады:

- Пирамида, мозаика, матрешка құрастыру.
- Қағазға түйме, жіп, замок әртүрлі ұзындықта жапсыру жұмысы.
- Тиындарды іріктеу.
- Жарманы жинау.
- Сірінкемен жұмыс.
- Қағазбен жұмыс.
- Бау байлау.
- Жуан жіппен түйіншек жасау.
- Құммен, сумен ойнау.
- Саусағына жұқа сымды орау (жүзік немесе орам жасалады)
- Бұрандалы шегені, гайканы бұрау.
- Конструктор, кубиктер ойнау.
- Ауада сурет салу.
- Қолөнері.

Саусақтармен ойнау ата-аналарға балаларын қуантуға, сонымен қатар, сөйлеуі мен ұсақ моторикасын дамытуға мүмкіндік береді. Осындай ойынның

нәтижесінде бала әртүрлі сенсорлық әсерлер алады. Мұндай ойындар балалармен, ересектермен мейірімді өзара қарым-қатынасты қалыптастырады.